

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Станислава Пейчева Пеева
Аграрен факултет, Тракийски университет, Стара Загора
на дисертационен труд
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор”
по област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика
професионално направление 4.3. Биологически науки
докторска програма: Екология и опазване на екосистемите
Автор: Емил Сашев Йорданов
Тема: ”Гнездови параметри и фенология на египетския лешояд (*Neophron
percnopterus* Linnaeus, 1758) в България”
Научен ръководител: доц. дбн Дилян Георгиев Георгиев,
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Участвам в състава на научно жури по процедура за защита на дисертационен труд съгласно заповед РД-21-518/28.02.2024 г. на Ректора на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”. Автор на дисертационния труд на тема: Гнездови параметри и фенология на египетския лешояд (*Neophron percnopterus* Linnaeus, 1758) в България” е Емил Сашев Йорданов. Процедурата е във връзка с придобиване на научна и образователна степен „Доктор” по област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, специалност Екология и опазване на екосистемите.

Кандидатът е депозирал комплект от материали, който е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и с Правилника за развитието на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертантът се е обучавал по докторска програма Екология и опазване на екосистемите в катедра Екология и опазване на околната среда на Биологическия факултет при Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” в периода 2020-2024. Като дипломиран магистър еколог в същия университет, той работи по проекти в сферата на опазването на дивите птици, важните за тях места и местообитанията от 2011 г.

2. Актуалност на тематиката

Избраната тема е значима и актуална с оглед на изследвания вид - Египетски лешояд *Neophron percnopterus*, чиито популации в световен мащаб намаляват. Фактът, че положените интензивни усилия последните десет години за опазване на вида в нашата страна не се увенчават с особен успех, обуславя нуждата от повече проучвания, които да променят заложените мероприятия в стратегията за опазването на вида.

3. Познаване на проблема

Задълбоченото проучване на литературата и добре структурирания подробен литературен обзор оформят компетентната интерпретация на изследвания проблем.

4. Методика на изследването

Дългогодишната работа на докторанта като полеви експерт е допринесла за придобиването на умения в прилагането на съвременни методи за изследване на хищните птици и мониторинга на скалогнездещите видове. Това обезпечава успеха на извършения полеви труд от докторанта в хода на изследването. Проведен е пет годишен обстоен мониторинг на известните активни гнездови територии, включващ директни наблюдения и прилагане на съвременни неинвазивни методи за изследване – заснемане с фотокапани и дрон.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е разработен на 144 страници, заедно с приложенията. Структуриран е в осем основни раздела, чиито обем е съобразен с тежестта им. Проучен е голям набор от литературни източници - общо 410, от които 24 на кирилица и 386 на латиница. Това свидетелства за едно задълбочено проучване и навлизане в същността на проблема. В резултат дисертантът успява да изведе ясна цел с достатъчно на брой за достигането ѝ задачи. Авторът прилага 5 таблици и 32 фигури в основния текст на дисертацията в подкрепа и за онагледяване на приложените методи и получените резултати.

Направена е кратка характеристика на районите на изследване. По мое мнение в нея липсва елемент насочващ към изследвания вид, поради което стои малко откъсната от общия текст. Добре би било накратко да се направи връзка с особеностите на районите, които ги правят подходящи местообитания за гнездене на египетските лешояди.

При изпълнението на задачите са използвани както традиционни (директни наблюдения), така и съвременни методи (наблюдения чрез фотокапани и дрон). Благодарение на съчетанието им е събрано забележително количество информация за гнездовите параметри и особеностите в размножаването на египетския лешояд в България, внасяща допълнителна яснота в това отношение. На получените резултати е приложена подходяща статистическа обработка за доказване достоверността им.

Основната тежест на дисертационния труд се пада на раздела „Резултати и обсъждане“. В него подробно са отразени и анализирани получените резултати, като паралелно с това е направена съпоставка с предходни проучвания и обсъждане на вероятни причини за получените стойности. Резултатите са онагледени от значително количество фигури и таблици.

От проведеното изследване и получените резултати се извеждат 16 извода. Като цяло считам, че този раздел има нужда от прецизиране. В много от изводите се допуска елемент на обсъждане и се цитират цифри, което повтаря докладването в „Резултати и обсъждане“. Формулирането на извода би трябвало да е следствие на обсъждането и да носи своя уникалност.

Значимостта на дисертационния труд се изразява в посочените приноси, които са от оригинален, потвърдителен и научно-приложен характер. Особено високо оценявам тези с научно-приложен характер, тъй като те биха подпомогнали бъдещи проучвания на млади изследователи.

Дисертационният труд завършва с богат оригинален снимков материал, разпределен в 3 Приложения на общо 19 страници. С това явно се доказва прякото участие на дисертанта в огромния обем теренни мероприятия обезпечаващи проучването.

6. Оценка на публикациите и личния принос на докторанта

Представени са две публикации във връзка с дисертацията в реферирани и индексирани списания, едното от които в Q1, а другото - в Q4, което е гаранция за бъдеща висока цетируемост на представените резултати. Едната от публикациите е с голям авторски екип от чуждестранни изследователи, което показва уменията на докторанта за работа в международни екипи. Изпълнени са минималните национални изисквания по този критерий, като при изискуеми 30 т. се представят 37.

7. Автореферат

Представеният автореферат е в обем 32 страници и обективно и коректно отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд.

8. Заключение

Представеният дисертационен труд, както и публикациите свързани с него представляват значим принос в науката и отговарят напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и на Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”. Те показват, че докторантът е придобил теоретични познания и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Всичко изложено до тук ми дава основание убедено да изразя своето „ЗА” присъждане на научната и образователна степен „Доктор” на Емил Сашев Йорданов в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, специалност Екология и опазване на екосистемите.

27.03.2024 г.

Изготвил:

Стара Загора

/доц. д-р Ст. Пеева/